

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Christoffer Høj Rühne chrh@ens.dk
Nina Helene Hilbard nhhb@ens.dk

Historiske Huse
Borgergade 111
1300 København K

Tlf. 45 57 12 22
sekretariat@historiskehuse.dk
www.historiskehuse.dk

Den 13. januar 2026

J nr. 2025 - 1577 Historiske Huses høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om fremme af energibesparelser i bygninger og forskellige andre love

Historiske Huse takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om fremme af energibesparelser i bygninger m.fl.

Resumé

Historiske Huse støtter lovforslagets overordnede mål om energieffektivisering, men understreger behovet for en tydelig differentiering, der undtager den historiske bygningsmasse, så væsentlige kulturarvsværdier ikke ofres som følge af standardiserede energikrav.

EU's reviderede bygningsdirektiver giver medlemsstaterne klare muligheder for at undtage både officielt beskyttede bygninger og andre bygninger med kulturarvsværdier, når energikrav vil indebære uacceptable ændringer. Disse muligheder bør udnyttes fuldt ud i dansk ret.

For fredede bygninger anbefales det, at de alle som udgangspunkt undtages fra MEPS. Bevaringsværdige bygninger med SAVE-værdi 1-5 undtages ligeledes, og der indføres en bred dispensationsadgang for bygninger, der vurderes at være bevaringsværdige, men endnu ikke er officielt udpeget i lokalplan - når MEPS-krav strider mod bevaringshensyn.

Vi ønsker historiske bygninger undtaget fra en standardiseret energimærkningsordning, som vil kunne få fatale konsekvenser for bevaringsværdierne. Lovgivningen bør derfor tilpasse energimærkningen med særlige metoder og forbehold for historiske bygninger.

Lovgivningen bør således indføre et selvstændigt kulturarvskriterium ved undtagelse og dispensation. Derudover bør dispensationsprocedurer og sanktioner indrettes proportionalt, så private ejere af historiske bygninger ikke pålægges uforholdsmæssige byrder.

Overordnet støtte til energieffektivisering

Historiske Huse anerkender behovet for at reducere energiforbruget i den eksisterende bygningsmasse. Denne indsats må imidlertid ikke ske på bekostning af bygninger med særlige kulturhistoriske, arkitektoniske og identitetsskabende værdier.

Historiske Huse ser store muligheder i at kombinere energieffektivisering med skånsom, fagligt kvalificeret renovering, hvis lovgivningen udtrykkeligt anerkender, at historiske bygninger ikke kan – og ikke bør – bringes op på samme energiniveau som den øvrige bygningsmasse.

Historiske Huse er et formaliseret samarbejde mellem

Bygnings Frednings Foreningen BYFO (cvr 88628411) og Foreningen Bevaringsværdige Bygninger (cvr 25010078)

Bygninger omfattet af EU's undtagelsesbestemmelser oversat til danske forhold

På nationalt plan er fredede bygninger omfattet af bygningsfredningsloven med Slots- og Kulturstyrelsen som myndighed. For bevaringsværdige bygninger anvendes planlovens redskaber – SAVE-registreringer, kommuneplanudpegninger og lokalplaner med bevaringsbestemmelser – med kommunerne som myndighed. Derudover findes en gruppe endnu ikke formelt udpegede bygninger med store kulturarvsværdier, som uden særlige lovgivningshensyn risikerer at gå tabt.

Historiske Huses specifikke bemærkninger til lovforslaget knytter sig især til:

- 1) Undtagelser fra MEPS for fredede, bevaringsværdige og andre højt vurderede bygninger i ikke-beboelsesbygninger
- 2) Energimærkning af fredede og bevaringsværdige bygninger
- 3) Dispensationsmuligheder og proportionalitet

Ad) 1 Undtagelser fra MEPS for fredede, bevaringsværdige og andre højt vurderede bygninger i ikke-beboelsesbygninger

Lovudkastet bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om at undtage ikke-beboelsesbygninger fra MEPS-kravet. Denne bemyndigelse bør udnyttes til at friholde fredede og bevaringsværdige bygninger, og undtagelsen bør formuleres så klart som muligt i lovens bemærkninger, så det ikke overlades til administrativ praksis, om historiske bygninger er omfattet.

Lovforslaget bør også åbne mulighed for, at andre bygninger med dokumenterede høje bevaringsværdier – identificeret af anerkendte fagfolk – kan omfattes af undtagelsesbestemmelsen, når opfyldelse af MEPS forudsætter indgreb, der strider mod grundlæggende bevaringsprincipper.

De kriterier, der fastsættes for undtagelse og dispensation, bør indeholde et klart kulturarvskriterium på linje med teknisk og økonomisk gennemførlighed. I den forbindelse bør Slots- og Kulturstyrelsen for fredede bygninger samt de kommunale myndigheder for bevaringsværdige og lokalplanbeskyttede bygninger systematisk inddrages, når der tages stilling til, om MEPS-krav kan og bør håndhæves i konkrete kulturarvsejendomme.

Ad) 2 Energimærkning af fredede og bevaringsværdige bygninger

De nuværende beregningsprincipper for energimærkning afspejler ikke i tilstrækkelig grad energiadfærd i historiske bygninger. Der er derfor risiko for, at energimærkningen genererer forslag, som er teknisk korrekte, men frednings- og bevaringsmæssigt uegnede – fx udvendig efterisolering eller vinduesudskiftning.

Vi ønsker derfor historiske bygninger - de bevaringsværdige bygninger såvel som de fredede bygninger – helt undtaget en standardiseret energimærkningsordning. Dette upåagtet, at bevaringsværdige bygninger hidtil ikke har været undtaget ordningen.

For at en energimærkningsordning skal have en faglig relevans for historiske bygninger, bør der udarbejdes særlige metodiske retningslinjer for energimærkning af fredede og bevaringsværdige bygninger med justerede beregningsforudsætninger og

dokumentationskrav, samt at rapporter ledsages af en tydelig bemærkning om, at anbefalinger skal vurderes i forhold til frednings- og bevaringsbestemmelser.

Ad) 3 Dispensationsmuligheder og proportionalitet

Kulturhistoriske og arkitektoniske hensyn bør generelt være et selvstændigt dispensationskriterium på linje med økonomiske og tekniske hensyn. Dispensationsprocedurer bør tilrettelægges administrativt enkelt uden uforholdsmæssig byrde for privatejede historiske bygninger. Sanktioner, påbud og økonomiske konsekvenser bør anvendes med særlig proportionalitet over for ejere af fredede og bevaringsværdige bygninger, hvor mulighederne for energirenovering er begrænsede af bevaringshensyn.

Energieffektivisering af historiske bygninger kræver specialiseret viden

Energieffektivisering kan fremstå ukompliceret for aktører uden indgående erfaring med byggeteknik. I praksis kan konsekvenserne imidlertid være alvorlige. Man må forestille sig smukke, gamle huse – som ikke er typehuse, men individuelt opførte bygninger – hvor der mod alles ønske stilles krav om udskiftning af sprossevinduer til fx store plastvinduer med termoglas, fordi dette i nuværende beregningsgrundlag altid vil fremstå som den mest energieffektive løsning.

Tilsvarende kan murede huse pålægges udvendig efterisolering, som skjuler murværkets detaljer, eller indvendig efterisolering, der pga. usikkerhed om det historiske hus' faktiske konstruktion, flytter kondenspunktet med risiko for råd i bjælker og skimmel i indeklimaet.

Disse løsninger ødelægger bygningernes arkitektoniske kvalitet og kan på sigt føre til ønske om nedrivning og nybyggeri, hvilket er veldokumenteret som den mest klimabelastende løsning.

Det er vigtigt at understrege, at ejere af historiske bygninger naturligvis ønsker at reducere energiforbruget. Det er både økonomisk og komfortmæssigt fornuftigt. Men der kan ikke meningsfuldt stilles krav om opfyldelse af et fast energiniveau. Det kræver specialiseret viden, grundige forundersøgelser og et teknisk niveau, som ikke er foreneligt med en standardiseret ordning. Sådan et krav vil stille ejerne i et ret dårligt udgangspunkt for at vurdere, hvordan de kan energieffektivisere deres historiske bygninger uden at svække bevaringsværdierne.

Forslag til konkrete præciseringer

Historiske Huse foreslår blandt andet:

- At det i bemærkningerne klart fremgår, at fredede og bevaringsværdige bygninger som udgangspunkt ikke er omfattet af MEPS-kravet, og at undtagelsen kobles direkte til Slots- og Kulturstyrelsens officielle database der også trækker data fra kommunernes q-gis datalag med udpegede bevaringsværdige bygninger i SAVE-værdi 1-6.
- At det præciseres, at krav til energimæssig ydeevne for bevaringsværdige bygninger, der ikke er officielt udpeget endnu kan fraviges, når det er nødvendigt for at bevare væsentlige bevaringsværdier.
- At klima-, energi- og forsyningsministeren ved udstedelse af bekendtgørelser forpligtes til at inddrage kulturarvsmyndigheder og faglige miljøer med henblik på særlige regler for bygninger med kulturarvsværdier.

HISTORISKE
HUSE

Historiske Huse står naturligvis til rådighed for uddybning af vores høringssvar.

Med venlig hilsen

Birthe Iuel
Direktør